

III
PORTVGALLIÆ REGNI
DESCRIPTIO.

PORTVGALLIA est unum ex maioribus Hispaniæ Regnis, quæ adiacet mari occiduo extenta in longitudine à Gallætiæ finibus in fines usque Vandaliæ. Hanc nonnulli à Portu Gallorum deducunt, quidam uerò & rectius à Cale portu, qui olim piscationis gratia frequentari solebat, indeq; tanta hominum multitudo cõfluxit, ut in ciuitatem opulentissimam euaferit, & Portugallo, quasi portus Cale dici cepit; inde uerò totum Regnum nomen obtinuisse cõspicitur.

Portugallia cur dicatur.

Fines Portugalliæ sunt, à Septentrione Gallætiæ Regnum ad Miniũ amnem: ab Occasu, & à Meridie Oceanus Occidentalis: ab Ortu autẽ Regnum Castellæ, & Andalusia cū Extremadura. Ambitus huius Regni complectitur 880. milliaria, uel ut alij tradunt 850. longitudo eius est 320. milliaria, & latitudo 60. Quod quidem Regnum quàmuis nec amplum solo, nec diuitijs abundans sit, nihilominus ob opportunum ad nauigationes situm ualdè præstans est, cuius redditus est singulis annis Hispaniarum Regi duorum millionum aureorum.

Portugalliæ fines.

Mensura eius.

Redditus eius.

Præterea Regio ipsa fructus fert perfectiores magis, quàm ulla alia Europæ pars, abundat quæ uino, oleo, melle, cera: frumento tamen caret, quod ex Gallia, & Septentrionalibus regionibus nauigatione huc affertur. Istic etiam sunt minera auri, argenti, aluminis, marmoris albi, & iaspidis lapidis tum albi tum uarij coloris. Sericum quoque optimum hic colligitur, præsertim in Comitatu *Bragantiæ* opulentissimo, cui tertia ferè Regni pars subdita est, Salem non solum quantum sufficit habet, sed eum quoque alijs locis communicat: pisces marinos profert optimos, præsertim balenas, ad litus maximè Algarbiæ.

Regionis qualitas.

Fluuij regionem irrigantes sunt *Ana* seu *Guadiana*, *Tagus*, *Mondegus*, *Duerus*, & *Minius*. Sed *Tagus* fluius præ ceteris huic regioni conducit, qui ab Orientalibus partibus delapsus recto cursu in Oceanum elabitur, cuius ostia in mari panditur 2050. passuũ latitudine: estq; piscium feracissimus, ostreorum præcipuè redundans, & qui ob arenas auriferas cæteris huius loci fluminibus maximè præfertur, cui ager bonitate conspicuus adiacet, & huic uicina oppida oppulentissima sunt.

Fluuii Portugalliæ.

Portus

Portus duo celebres. Portus huius terræ tractus insignes sunt duo, præter alios mediocres, quorum unus est *Setubal* ab *Vlyxiopona* 20. miliaribus distans, quem *Tagus* efficit, ex quo ad 15. uel 20. miliaria per *Tagum* ipsum magnis nauigiis nauigatur: alter est prope urbem, quæ dicitur *Portus*, quem *Duerus* amnis efficit.

Portugallia diuisio. In tres autem partes inclyti amnes *Duerus*, & *Tagus* regionem ipsam separant, inter senatura dissimiles. Quarum illa, quæ est inter *Minium* & *Durium*, persimilis est *Gallætiæ* regioni; est enim populosissima, sed parum diues. Pars, quæ est inter *Tagum* & *Minium*, habitatoribus frequentissima etiã est, qui aliquantò sunt opulentiores, suntque in hac parte 470. circiter oppida, & *Castella* murtis percincta. At uerò pars inter *Tagum* & *Guadianam* intercepta, raras habet habitationes, paucisque gentibus refertas: namque montibus exasperatur, ac sterilefcit.

Algarbiæ Regnum. Complectitur sub hoc *Portugallia* Regno *ALGARBIÆ* quoque *REGNUM*, quod ad Austrum ipsius regionis situm est, hoc autem minus celebre est, quam ullus ex alijs *Hispaniæ* Regnis, seu prouincijs. In hanc *Algarbiæ* regionem *Ana* fluuius ex superioribus *Hispaniæ* partibus secundo amne uina aduehuntur *Hispanica*, uulgò *Siccum*, *Bastardum*, & *Romania* dicta, & portus huius regionis reddeunt oleum, suber, ficus, uinum, uuas passulas, aliosque fructus, ac pisces ingenti copia, quibus omnibus naues onerantur *Belgiæ*, & in *Belgiam* transfuehuntur. Est hic promontorium *Sacrum*, quod uulgò *Cabo San Vincenzo* dicitur, in quo tuta est nauium statio.

Sacrum promon. *Portugallenses* sunt omnium *Hispanorum* fortissimi, ueloces, agiles, uersatiles, prompti, laboris patientissimi: nauigationum periclitissimi, & nauali classe inclyti: potentes, ac gloriosi: ad dominandum, atque ad acquirendum nati; & qui uirtute sua quamplura loca *Africæ*, *Asiæ*, ac *Indiarum* satis feliciter intra 90. proximè elapsos annos uirtute bellica, ac dexteritate sua acquisierunt. Namque ad Regnum hoc non tam ipsa *Portugallia* cum *Algarbia* pertinet: uerum etiam ad *Portugallia* Regem spectant *Insulæ Terzeræ* numero septem, quæ maximè ad nauigationem *Æthiopiæ*, *Indiæ*, ac reliquorum locorum; & *Insularum Asiæ* conducunt; deinde *Insula Madera* aliarum *Atlantici Oceani* Regina; *Insulæ Portus Sancti*, *Capitis uiridis*, *D. Thomæ* cum circumuicinis, Præterea *Portugallia* etiam Rex dominium obtinuit per omnem littoralem *Africæ* ferè partem ad Meridiem expositam, quæ protenditur à capite *Aguero* usque ad caput *Guardafuni* Regni *Adel* in quo tractu sunt multæ tutissimæ ipsius *Arces*, quarum præcipuæ sunt *Cesala*, & *Mozambiche*. Est etiã dominus omnium commerciorum & nauigationum *Oceani Æthiopici*, ac *Indici*, nec non etiam quamplurium locorum littoralium *Orientalis Indiæ*, ut sunt *Ormus*, *Diu*, *Goa*, *Malacca*, & aliæ: Ac arces habet in Regnis *Canonor*, *Cochini*, & *Coulan*, in *Insula Zeilam*, ac alibi etiam. Verum nuper ob summam militum egestatem *Moluccarum* *Insularum* dominium amisit: imo Regnum ipsum *Portugallia* ob tot loca longè acquisita populo nimis infrequens redditum est.

Portugallia populo nudata. *MONDA* Regni huius primaria urbs, & Metropolis est, nunc *Colimbria* dicta; in cuius campis, ut scribit *Theophrastus*, ebor fossile candido & nigro colore inuenitur; urbs præterea hæc *Gymnasio* decorata est à *Ioan-*

Altera est *EBVSVS*, uulgò *Euisa*, uel *Ieuiza* decem mill. ab illa recedens, *Euisa Inf.* & à continente 50. ferè absens, cuius circuitus est plusquam 100. mill. Huius terra serpentes fugat, omniumque animalium nocentium expers est, præterquam cuniculorum, qui sæpius *Insulæ* messes populantur, cum alioquin *Insula* hæc fructuum omnis generis, & frumenti fecundissima sit. Principalis huius *Insulæ* urbs est *Ynica*. Hic abundè sal colligitur, quo non tantum *Hispania*, uerum etiam *Italia* ex parte sibi prouidet. Circa has duas *Insulas* sunt tres aliæ paruæ *Insulæ*, nempe *Vedran*, *Conirello*, & *Dragomago*. Supra uerò *Erisam* inter *Maioricam*, & *Iberi* ostia est *Moncolibre* *Insula* deserta, & in ipso *Iberis* ostio *Alfaques* *Insula* iacet, quam dictus fluuius unà cum mare efficit. Postremo non longè à *Cartagena* portu sita est *Herculis* *Insula*, quæ *Scombraria* uulgò à piscibus huius nominis uocatur, qui numerosissime circa ipsam congregantur.

Impressum in Alagoa nº 327 917 1800 anno 4 de Maio 2025, in fidei Turis signa
 no 088023 + % = 058 134.50
 Portugal / Magim, 1596 - Publicado em edição de 1596
 de "Geographiæ Universæ tum veteris tum nouæ absolutissimæ
 operis" Publicado na Gravaria de Lisboa Magim e gravado por
 Gregório Pereira